

SZÉKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT LAPJA

A SZÉKELYUDVARHELYI „SZÉKELY TÁRSASÁG“ HIVATALOS KOZLÖNYE

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Községek, papok, gazdasági egyetemi tagok és községi előjárók egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják.

Telefon

Egy példány 10 fillér.

Telefon

FŐSZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

BETEGH PÁL

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DERÉKI ANTAL

FÜMUNKATÁRS:

FÜLEI SZÁNTÓ LAJOS

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Kossuth Lajos utca 31. szám, fova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők. — Kéziratokat vissza nem adunk.

Apróhirdetések szavankint 4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillérért más hirdetések olcsó árszabás szerint. Nyílt-tér sora 1 K. A nyílt-tér és hirdetések előre fizetendők.

M. kir. postatakarékpénztári cheque-számla 10,489. szám.

Két értekezlet.

Városunkban a hét folyamán az alispánválasztás körül folyó, erős hullámokat felvert ügyben két értekezlet tartatott.

Az elsőt az ugynevezett „Damoskos“ párt tartotta kedden, délután 3 órakor a „Budapest“ szálloda 3-ik szájában, melyet ez alkalomra a teljes butorzáttól kiürítettek. Ezen az értekezleten mintegy **harmincötven** vettek részt (azért mondunk inkább többet, mint kevesebbet, nehogy részrehajlással vádolhassanak meg). Minthogy az értekezlet a nyilvánosság teljes kizárásával, intim körben történt és mi erre még meghívást sem kaptunk, következőképp a lefolyásáról sem referálhatunk; kiszivárgott azonban annyi, hogy az értekezlet több tagja éppen csak a délutáni vonattal érkezett haza Pestről, a hol bizonyosan nem azért jártak, hogy főispánunk pozícióját a kormánytól és megyénkben szilárdítsák; kiszivárgott továbbá az is, hogy mindjárt a megnyitásban éles támadások intézettek a főispán ellen, hogy az értekezlet szónokai határozottan Dr Damokos Andor mellett foglaltak állást és hogy végre abban állapodtak meg, hogy megalakítják „a vármegyei ellenzéki pártot“ Kósza hírekre azonban mi nem alapíthatjuk tudósításunkat és így a tárgyalagosság szigorú megtartásával nem is fűzünk hozzájuk további reflexiókat.

A második értekezlet, mely nyilvános jellegű volt, melyre egyenes meghívást is kaptunk, csütörtökön délelőtt tartatott meg a vármegyeház kistermében, melyen több mint kilencven megyebizottsági tag jelent meg (ezért mondunk inkább kevesebbet, nehogy részrehajlással vádolhassunk meg). Hírlapírói tisztúinknek becsületesen megfélelve, az igazsághoz híven konstatálhatjuk, hogy a terem zsúfolásig megtelt; hogy a hangulat és az értekezlet lefolyása még lelkesedésében is higgadt, mérsékelt és komoly volt, úgy, hogy soha nem lépett a személyeskedés, általunk is került terére.

Az alábbiakban adjuk az értekezlet hű lefolyását minden kommentár nélkül: Dr Hinléder Ernő oklándi képviselő mindenekelőtt felkéri a jelenlétűket, hogy alakuljanak meg és válasszanak elnököket, alelnököket és jegyzőket. Közfelkiáltással elnöknek Daniel Lajost, alelnököknek Solymossy Endrét, Hlatky Miklóst, Mátyffy Domokost Vajda Ferencet és Jánossy Gyulát, jegyzőknek Biró Domokost és Pálffy Aladárt választották meg.

Daniel Lajos elfoglalván az elnöki széket üdvözlöli a tekintélyes számban egybegyűlteket és mindenekelőtt kijelenti, hogy ez nem politikai értekezlet, mely a különböző pártmunkákhoz tartozó tagokat politikailag is feszélyezhetné, de mondja ki az értekezlet, hogy mindenkinek az egyéni meggyőződését tiszteletben tartja és mint a koalíciós kormány követői, ebben semmi megkülönböztetést nem tesznek, mit az értekezlet egyhangulag magáévá tett.

Elmondja azután a mult ismeretes eseményeit és feltárja leplezetlenül és őszintén a mai helyzetet, melynek tiszta és világos képe az, hogy itt a harc nem Damokos Andor mellett, hanem a főispán közszeretetének örvendő személye ellen vivatik meg, mit leginkább azzal indokol, hogy azok a kik a főispánt a jelen helyzetben öntudatosan vagy öntudatlanul belesodorták, kikben legerősebb támaszait vélte feltalálhatni, most nemcsak félre állanak mellőle, de határozottan ellene fordulnak. E megtámadások ellen minden igaz székelynek becsületbeli kötelessége azt a főispánt megvédeni, a ki minden téren a székelység igaz, őszinte és becsületes barátja és támasza volt; meg kell mutatnunk ugymond, hogy ha eddig **velük**, most **nélkülük** is fenn fogjuk tudni tartani a vármegye rég óhajtott békéjét. E kijelentéseket a jelenlevők gyakori tetszésjelükkel félbeszakították és végül lelkesült tapsokkal és a főispán éltetésével szentesítették.

Utánna Dr Hinléder Ernő szólalt fel, elmondva az odiosus reverzális történetét, kiemelve, hogy a főispán humanismusból, jó szíve által vezérelve foglalt csak a multban állást Damokos Andor mellett, a kinek a nyugdíjjal jövőt akart biztosítani és csak akkor zárkózott el a további támogatásától, mikor már Damokos erre méltó okot szolgáltatott; elmondja mint igyekeztek a főispán tekintélyét felsőbb helyen is kisebbiteni, de az igazság utat tört magának és fennen követeli, hogy az értekezlet a szeretve tisztelt főispánnak eddig is átszenvedett méltatlan meghurcolásáért a legfényesebb elégtételt adja meg, midőn törhetetlen ragaszkodását, bizalmát és szeretetét nemcsak szavakba, de írásba is foglalja, melyet a jelenlevőknek saját aláírásukkal kell még értékesebbé tenni. Frenetikus tapsok hangzottak el a beszéd után, úgy hogy a tárgyalást majdnem meg kellett szakítani.

Solymossy Endre a következő szónok, az ő szokott higgadságával méltatta ezután a főispán nagy ér-

demeit, melyeket eddigi működésében a közigazgatás, ipar és kereskedelem lelkes támogatásával és buzgó munkálkodásával szerzett; utalt arra, hogy e pillanatban a habozás félveszteséget, a határozottság teljes győzelmet jelentene; csatlakozik az előtte szólottakhoz, mert ő is azt látja, hogy itt nem az alispán mellett, hanem a főispán ellen folyik a küzdelem, aki nem akar — mert nem is akarhat — egy kisebbség parancsszava előtt meghajolni.

Az értekezlet Kassay Ákos felszólalása után minden további vita és tárgyalás helyett egyhangulag Dr Sebessy Jánost jelölte az alispánságra, Dr Paál Árpádot pedig szintén egyhangulag a főjegyzői állásra. Elnök egész őszinteséggel felszólította az értekezletet, hogyha bárkinek esetleg más jelöltje volna, az nyilatkozzék becsületesen; miután senki se jelentkezett, a fenti jelöléseket határozatilag kimondta. Az értekezlet zajos követelésére elnök felkérte Dr Paál Ernőt, Solymossy Endrét és Balácsi Sándort, hogy Ugron Ákos főispánt az értekezletre hívják meg.

Feledhetlen benyomású volt az a pillanat, midőn a főispán a terembe lépett; viharos taps, harsány éljenzés, tomboló lelkesedés fogadta, — a melynek értékét megtagadni és kisebbiteni is képtelenség — volna.

A lecsillapult zaj után Daniel elnök és Hinléder képviselő tolmácsolta az értekezlet ragaszkodását és bizalmát a főispán iránt, mire az értekezlet megismételte az előbbi lelkes tüntetést.

A meghatottságtól remegő hangon köszöntö meg a főispán a lelkek e spontán megnyilatkozását; elmondta mint fáj lelkének a csalódás, hogy azok, kikben legerősebb, leghívebb támaszait vélte birni, most minden alapos indok nélkül ellene támadnak. Elismerte, hogy a multban hibát követett el, (közbeszólások: nem követett, félvezetett) midőn nagy emberszeretetére hallgatva nem akarta, hogy egy családost ember minden kárpótlás nélkül kidobott a kenyértelenségbe; de e hibájáért csalódásaiban eléggé megbűnhődött; ő békét akart, nem kereste a harcot, de ha méltatlanul támadják, kénytelen védekezni, mert bizik a székely nép és a bizottsági tagok józanságában, szeretetében és igazságérzetében, kikből mint igaz székely ember jogcime van támogatást remélni. Tartozik azonban a következő írásba foglalt kijelentést tenni, melyet azért olvas fel és azért kéri a sajtó jelenlevő képviselőjét szószertint leközlölni, ne-

hogy ez is elferdítve vagy másként magyarázva kerüljön a közvélemény ítélete elé: (olvass) „A vármegye autonómiáját respektálom, tehát pártok felett állok; a választás irányítására csak akkor fogok a törvény keretei között befolyást gyakorolni, ha olyan egyén emelkednék tulsúlyra, ki elkövetett súlyos hibáinál fogva a békes kibontakozást nem biztosítaná.“ Ezután megköszönte a belé helyezett bizalmat, személye iránt kifejezett meleg szeretetet, melyből erőt és kitartást fog meríteni a jövőben is.

Harsány éljenzés és óriási tapsvihar követte e szavakat.

Az értekezlet zajos kívánatára azután a két jelöltet a terembe szólították, kiket szintén zajos éljenzéssel fogadtak. Daniel Lajos elsőbbsen Dr Sebessy Jánost üdvözölte, kijelentvén hogy bár neki is voltak aggályai fiatalága miatt, de bizik benne, hogy nemcsak szorgalmával, munkaképességével, de becsületességével is rá fog szolgálni az előlegezett bizalomra. — Dr Sebessy János meghatottan, szinte remegő hangon tett minderre szent fogadást és megköszönte azt a nagy kitüntetést, mely őt a mai napon oly váratlanul érte.

Dr Paál Árpád remekül átgondolt beszédben fejezte ki köszönetét, melyben hangsúlyozta, hogy ő az ifjúságot inkább erénynek tartja, mert éppen ez lesz biztosítéka munkarejének, nagyratörő ambíciójának és ez képezi alapját annak a hálának, melyet kitüntetése miatt mindenkor meg fog őrizni lelkében. Csia Kálmán szólalt fel ezután a jelöltek ifjúságát védve, rámutatva hogy a márciusi napokban és az utánna következő nagy harcokban szintén az ifjúság volt a magyar szabadság legelső zászlóöntője és megvédője.

Solymossy Endre végül azt indítványozta, hogy a kormány összes tagjait üdvözölje az értekezlet, mit egyhangulag el is fogadtak.

Ezzel a lelkesedésében, úgy mint komolyságában impozáns értekezlet a főispán és a jelöltek ismételt zajos ünneplésével véget ért.

És hogy tudósítói tisztúinknek mindenben eleget tegyünk, arról is meg kell emlékeznünk, hogy Korond község népe az értekezletre küldötkeket még agyonütéssel is megfenyegette, ha a főispán mellett lelkesen és becsületesen állást nem foglalnak.

Nem kárörömmel, de az igazság meggyőző erejével szögezzük ide részünkről azt, a mit már előre megjósoltunk: hogy az áldatlan küzdelemből **egy harmadik** fog győztesen kikerülni

A kivándorlásról.

Irtá: Varró Elek.

(Befszéző közlemény.)

II.

Szülőfalum ott húzódik meg a Küküllő szeszélyes kanyarodásu partján. Földje nem Kanaan de megszerzi a legszükségesebbeket; népe nem volt régebb „világot járó"! A községben lakó földbirtokos, az újabban föllállított szeszgyár, a közeli járási székhely és a vasuti munka szerény; de biztos kenyeret nyújtott a szegényebb sorsuaknak. A kocsma küszöbét csak egy két notorius pálinkázó koptatta hétköznap; a falu népe vasárnap is inkább ujságot hallani kereste föl a kocsmat.

Régen így volt; de nem így van most. Amerikát megjárt 100—120 ember van a faluban. Foly a hejehuja, hanges a kocsma hétköznap és vasárnap. Így van ez községemben, de így van mindenütt!

Népünk ezen erkölcsi züllöttségért első sorban a nép maga a felelős.

Erkölesei érzülete, gondolkodásainak érettsége még nincs annyira kifejlődve, hogy ellentálasson a könnyelműség csábításának. A nehéz munkával szerzett és nála szokatlannul nagy kereset nem ébreszti föl benne egy megállapítandó férfias élet komolyságát. Tétovázó gondolkodása nem engedi, hogy szűfeszített ököllel törjön elő a valódi munkás élet mesgyéjén.

Felelős a nép; felelős a kormányzat is.

A székely volt a magyarság védvára keleten. Fegyverrel kezében védte bércecs hazáját. Egyik kezében a védő kard villogott, a másikkal ekéje szarvát fogta. Török, tatárral oly sokszor nézett farkasszemet. A székely ma is a magyarság keleti védő bástyája, kulturmissziót van hivatva teljesíteni; de erőben csak gyenge vagy ép semmi missziót nem teljesíthet. A kormányok megfélekeztek e nép erősítéséről, nem gondoskodtak jövedelmi forrásról, iparról, kereskedelemről, melyek e népet erőssé tehetnék volna. Ellentálatlanul szipolyozhatta, csálhatta, szedhetette rá e népet mindenféle jöttment idegen!

Nemzet-pusztító gazdálkodásban nem volt senki ki e népet kioktassa; nem volt senki ki az ősi birtok megbecsülésére figyelmeztette. Aztán jött a kivándorlás tatárjárása, mely jobban pusztított mint száz ellenség együtt véve. Az ősi erkölcsöt, a becsületet, a munkásságot támadta meg járványszerűleg. Ki vetett gátat e járványnak? Senki! ki segítette elő terjedését? Mindenki!

Felelős a kormányzat!

Ha már elég könnyelműen lehelővé tétetett, hogy'itt hagyja hazáját, parlagon hevertesse földjét, alkalmat kellett volna nyújtani arra, hogy szerzeményét értékesíthesse. Földéhség van ma nálunk, rettenetes földéhség, ennek kielégítésére munkálni kellett volna.

A székely nagybirtokok nap-nap után vándorolnak idegen kézbe. Oh ha azok a birtokok a kormányzat segítségével a székelyeké lehetnének, de meg változnék a székely nép közérkölsége. A „rög mely ideköt" ha

az övé lenne, de ide kötné örökre e népet, nem lenne hazátlan csavargó, hanem vidáman szántogatná pár holdnyi földjét, s csak rossz álomképnek tűnne fel előtte Amerika.

A székely mentési actió tagadhatatlan sok szép, nemes eszmével felfegyverkezve akar népet menteni, de munkásságát a kellő siker nem koronázhatja addig, míg nem a nagy tömeg, míg nem a legszegényebb elemek gyámolításán kezdi meg munkálkodását. Nem lesz teljes a siker míg ősi, maradi gazdálkodásától e népet el nem szoktatja, s hiába való minden tette addig a míg a nép lelkéből gyökeresen ki nem irtja azt a tévhitet, hogy minden ténykedése az „urak" a jobb módúak könnyebb megélhetésére, gazdagodására irányul.

Felelős a kormányzat!

Hegyeink mélye kiaknázatlan kincsek rejtett temetője, erdei legelőink egy jobb kor hajnalhasadására várnak, sovány de háládatos földjeink epekednek a modern gazdálkodás bekövetkezése után; a külföldi gyárak buzgó zakatolása fájó sohajt kelt keblünkbe. kiépítendő vasutvonalaink egy messzi jövő utopiájának tűnik föl előttünk; pedig ha azokat a hegyeket magyar kezek turnák föl, ha az erdei legelőket magyar tulajdonát képező állatok taposnak, ha földjeink barázdáiban céltudatos munkát üzne a nép, s ha a gyárak buzgó zakatolása közt költené el egyszerű ebédjét, ha vasutaink száguldva röptének el produktumait, boldog elégedett lenne e nép!

Még nem késő, még nem veszett el minden, még nem halt ki a nép lelkületéből, a fajfentartás nemes gondolatának utolsó szikrája, még lehet remény rá, hogy megmenthetni e népet a vég megsemmisüléstől.

Ki vigyázó szemmel, komoly gondolkodással, izzó szeretettel megalakuvást nem ismerő erős elhatározással néz bele népünk jövőjébe, bizonyára megfogja találni azt az utat a melyen e népet vezetve újra erőssé, hatalmassá teheti.

Tenni kell! Ha a székely elesett Erdély elveszett!

KÜLÖNFÉLÉK.

KRÓNKA.

(Március 29.)

A nagy évfordulón a harangok szólának Kossuth sírhalmánál magyarok gyászolnak. Ez a sír ott van az ország közepében, Szent emléke pedig a nemzet szívében.

Mintegy mesés korszak esodás jelensége. Megujul lelkemben a temetés képe. Varázsa köve tart. Szinte úgy találok, Nemis volt tán' egyéb, mint egy tündér álom.

Temethetnek Bécsben, temethetnek bárhol, Hol koporsót sem látsz a nagy csillogástól, Pompázhat hadsereg, trón, magas születés: A Kossuthé után, nincs több nagy temetés!

Nem hiába mondta a külföld s esodát, Hogy Magyarországot egy dicső hadjárat Nem emelte volna magasabban, szebben, Mint a Kossuth-gyászban nyilvánult közszellem.

Nem hiába mondták: elhunyt századunk Folyamán, ha bárkit méltán sirathatunk, Kinek halála egy világon üt sebet; Az csak egy nagy szellem, csupán Kossuth lehet!

Magyarország népe volt a síró árva, Népek és nemzetek részvéte közt állva. Őt világréz ajkán zengett a hős ének, A világszabadság siratott hősenek.

Kossuth! Te világra terjedő nagy szellem, Kinek nevére is a zsarnok megretten. Kinek dicső nevé minden nemzet áldja, Mely a Megváltókat valamikor várta.

Kérd odafenn Istent, kiben annyit bíztál, Mikor a szent ügyért oroszláknént vívtál: Kérd, hogy tekintsen ránk égi kegyelmével S verje meg, aki nem gondol nemzetével!

De félre most gyásszal, borongó képekkel. Ünnepi harangzó vegyül szent énekkel. Ezekre menő néptengernek árja Hullat fájó könnyet, Kossuth sírhalmára.

Légy üdvöz' ezerszer drága örökségünk! Tőled vár megváltást, szabadságot-- népünk. Hirdesd nagy eszméjét a feltámadásnak, A független, szabad, nagy Magyarországnak!

Fülei Sz. Lajos.

— Rp. Keserű labdacok a Böm-bölde> részére.

Sign: Hetenként egy adag.

Sűrű felhők tornyosulnak Beborítják az eget, Közeledik az alkonyunk Ezt már tűrni nem lehet.

Hogy bennünket tul ordítson Egy kacagó nagy tömeg, A magyarok nagy Istene Tán soh'se enged meg.

Fel hát harera fegyvertársak, Cserbe ne hagyjuk egymást, Hogyha nem lehet itt béke, Csináljunk felfordulást.

A kocsmaóros csendesen jár, Szavát alig hallatja, Szinte érzi, úgy neszele: Veszélyben a kocsmaja S kárát csak ő vallhatja...

Dr Veritás.

Előfizetési felhívás.

Április hó elsejével új előfizetést nyitunk lapunkra.

Az a sok irás és szóbeli elismerés, mellyel lapunk irányja a közönség legszélesebb rétegeitől részesült bizonyítja leginkább, hogy megtaláltuk az utat a közönség lelkéhez, hogy hivatásunknak lelkiismeretesen és hiven megfeleltünk, de felment bennünket egyszersmind az alól, hogy hangzatos frázisokkal kelljen lapunkat a megye közönségének külön pártfogásába is ajánlanunk.

Kitűzött, egyenes utunkon, az igazság és tárgyilagosság ösvényén ezentul is megmaradunk, a székelység minden ügyét ezentul is meleg szeretettel felkaroljuk és hisszük, hogy ezzel magunkat a közönség szives támogatására a jövőben is érdemessé tesszük. Előfizetési áraink lapunk homlokzatán olvashatók.

— Rendkívüli kedvezmény lapunk t. előfizetőinek. A mai sulyos gazdasági viszonyok hozott, midőn a családok körében a női toalet kérdésé igen fontos szerepet játszik azt hisszük, kedves szolgálatot teljesítünk lapunk t. előfizetőinek, midőn tudatjuk, hogy Magyarország legregibb divatújságjával, a Budapesti Bazárral oly egyezsége léptünk, hogy ezt a minden tekintetben magas színvonalon álló praktikus divatlapot t. előfizetőinknek kedvezményes áron, negyedévenként 1 korona 60 fillérért küldetjük. A Budapesti Bazár kitűnő szabásainak segítségével az összes női öltözékek könnyen készíthetők el otthon hazilag. A Budapesti Bazár minden száma 60—70 párisi és londoni divatképet, kézimunka-ábrát, fehérnemű-modellt tartalmaz s „A mi kedveseink" címen egy teljes gyermekújságot is ad, melyben a divatos és szezonos gyermeköltözékeken kívül a mi kedveseinket csörgő-bongó versekkel és tanulságos mesékkel mulattatja. Nagy kézimunka és sza-

básívén átlag 110—120 részletszabás és kézimunkarajzot közöl, melyek magyarázata is oly világos és könnyű, hogy segítségével még a kevésbé gyakorlottak is maguk készíthetik el összes ruháikat. Gazdag szépirodalmi részében érdekes regényeket, elbeszéléseket, tárcákat, novellákat és verseket közöl, míg társalgó Szalonja közérdekű kérdések megvitatására díjtalanul all az előfizetők rendelkezésére. Az előfizetés minden hó elsejétől kezdhető veheti s kérjük az előfizetési összeget lapunk kiadóhivatalába küldeni. E kedvezményben csakis lapunk előfizetői részesülnek.

— Személyi hir. Gyöngyössi István, a segesvári polgári iskola igazgatója, mint miniszteri megbízott néhány napig városunkban időzött, hogy itt az állami polgári leányiskola növendékeinek előrehaladásáról tájékozást szerezzen magának. A jeles tanfőru a tapasztaltak után teljes elismeréssel fejezte ki az intézet tanítóinak.

— A polgári önképző és segélyező-egylet március 17-én a saját helyiségében tartott ez idei utolsó fillérestélye minden tekintetben sikerült. Ifj. Szemerjay Károlyné sikertelen előzékenységgel most is vállalkozott a műsor érdekessé tételére, de meg is találta jutalmát azokban a kitértető tapsokban, melyekkel a hallgatóság remek énekét jutalmazta. Schaffert Annuska szépen előadott monologja és Boldizsár Juliska szavalata szintén nagy elismerésben részesültek. Solymossy Endre zárobeszede méltóan fejezte be a műsort; az iparosozás iránt táplált nagy előszere-tete, az atyai gondoskodás, mellyel különösen a tanoncok és ifjak továbbképzésének módjaira és eszközzeire hatalmas szavakban rámutatott, mely hatást tettek a hallgatóságra, mely percekig tartó tapsokkal ünnepelte a köztisztelőben álló elnököt. Műsor után az ifjuság tánca perdült és járta fáradhatlanul, mintha érezte volna, hogy a jövő evadig elég ideje marad a pihenésre.

— A jótékony nőegyletnek, szerdán e hó 18 án tartott fillérestélye minden tekintetben jól sikerült. A kedves kis apróságok: Papp Irénke, Dollny Emma, Hargita Béla. Göllner Béla és Emil, Németh Ernő és Nosz Géza a „Kigyó" című vigjátékot rendkívül ügyesen játszották le; tündető tetszésben részesült Pap Irma szép éneke, Pregler Tibor hatásos szavalata és a kellő precízióval előadott hegedű-négyes. Műsor után a társaság még kitűnő kedélyhangulatban tovább mulatott.

— A székelyudvarhelyi unitárius egyházközség folyó évi március hó 24-én, a „Budapest" szálloda színháztermében, a templom építési költségeinek fedezésére műkedvelői előadással egybekötött hangversenyt rendez. Műsor: 1. „Ballade et Polonnaise." Viouxtemps. Hegedűn előadja Dr Paál Árpádné urnő. Zongorán kíséri Jakab Miklósné urnő. 2. „Az amerikai magyarság helyzete." Szabad előadás Tartja: Józán Miklós ur, budapesti unitárius esperes. 3. Részlet a „Szép Ilonka" és „Varázskeringőből." Zenekísérettel előadja: Pap Irma-ka kisasszony. 4. „Magyar dal." Melódráma. Előadja Ferenczi Lenke kisasszony. Zongorán kíséri Kassay Irén kisasszony. 5. Ének. Előadja Székely Gyula színművész ur, a budapesti Népszínház tagja. Ezt követi: „Becsületlő" Vigjáték 1 felvonásban. Irtá: Szigeti József, 100 arannyal jutalmazott pályamű. Személyek: Sziklai ny. ezredes Bocz Endre ur, Gyula unokaöccse Lányi Imre ur, Bérczi Ákos Mátéffy Domokos ur, Róza, Sziklai fogadott leánya Nosz Ilonka k. a., Lukréczia nevelőnő Bocz Endréne urnő, Lidi szobaleány Gálffy Erzsike k. a.

Zoltán aki Zoltán cikket irt.

Igen, vezércikket füt-lát, be

denkit, ké

kormányt,

tikulumot,

fiatalságot

és „léghu

a pohárba

és érzelm.

Belel

kikezdett

én kötött

Tölem já

nem törö

börébe és

Ő al

Azt

szokott

életben,

mert ha

nyen fej

Am,

haladt l

utakon,

figyelem

Ugron Zoltánnak.

Jelige: A MI KÉSIK, NEM MULIK.

Zoltánka — aki Ugron, és Ugron — aki Zoltánka önképzőkori lendülettel vezércikket irt.

Igen, Zoltánka — nevezetes dolog — vezércikket irt Összehordott hetet-havat, füt-fát, belekevert abba mindent és mindenkit, képviselőt és főispánt, vármegyét és kormányt, fekete szalonkabátot és konventikumot, interpellációt és „himruhát“, fiatalságot és „trikolor czafatot“, paktumot és „léghuzamot“. Tiszta bort akart tölteni a pohárba és beleöntötte saját gondolatait és érzelmait is. Nos hát, igya is meg!...

Belekötött mindenkibe és mindenbe, kikezdett velem is. Jól jegyezzük meg, nem én kötöttem bele, hanem ő kötött belém. Tőlem járhatott volna szabadon le és fel, nem törődtem vele. De, mert nem fér a bőrébe és utamba állt, nem térek ki előle

Ő akarta így. Ám legyen.

Azt mondja Ugron Zoltán, hogy nem szokott taposott úton járni a megyei életben, mert ez nem szokása. Pedig kár, mert ha nem járt mesgyéken halad, könnyen fejjelehet a falnak.

Ám, ha nem is taposott mesgyéken haladt Ugron Zoltán ur, hanem kerülő utakon, bujkálva a kertek alatt, azért figyelemmel kísértem utait, a mely elvezette arra az álláspontra, melyet ma foglal el és mert ezen jelszóval: „tisza bort a pohárba“ azt kívánta, hogy a nagy közönség tisztán lásson, én teljes őszinteséggel feltárom a helyzetet.

Hadd lássa meg a vármegye, hogy mi történt az ugynevezett kulisszák megett, hadd tudja meg mindenki, hogy én a főispánnal nem paktáltam és végül, hadd győződjék meg mindenki arról, hogy a mai helyzet egyedüli helyes konkluziója csak az lehet, melyet a „Székely-Udvarhely“ című lap legutóbbi számaiban közölt.

Mult év szeptember havában történt, hogy Ugron Ákos főispán urat fölkerestem az alispán választás kérdésében. Teljes

loyalítással iránta, fölfejtettem állás-foglalásom indokait előtte, melynek alapja politikai meggyőződése és következetességem volt.

Mert én, ki 1905. június 23-ikán szavazatommal hozzá járultam azon országgyűlési határozathoz, melyet Báró Bánffy Dezső indítványára a magyar képviselőház az alkotmány védelmében az egész nemzetre kötelezővé tett és a melynek lényege az volt, hogy minden vármegye, minden magyar honpolgár el lett tiltva attól, hogy a törvénytelen kormánynak ujoncot és adót szavazzon meg, — nem támogathatok olyan alispánt, ki ezt a vármegyét és főként a tisztviselői kart, ígérete és adott szava ellenére, bele vitte abba a hinárba, mely az egész vármegyét a hazafiatlanság vádjával piszkolta be.

És itt jól jegyezzük meg, — nem a küzdelem végeredményét tartottam és tartom most is szem előtt, hanem annak erkölcsi mértékét. Mert ha norma az, hogy a katonától haljon meg a harctéren, azon a ponton, hova rendelve van, — ugy norma az is, hogy a tisztviselő az alkotmány védelmében ott hulljon el, ha kell, hova az alkotmányra tett esküje kötelezi, vagy pedig ne vállaljon közzolgálati tisztséget, mert a tisztviselői állás nem csak kenyér, de kötelesség is.

Az erkölcsi kötelek teljesítésében pedig nincs engedékenység. Mert ha a volt alispán csalfaságát igazolhatja az az utólagos tény, hogy a nemzeti ellenállás az óhajtott eredményeket amugy sem hozta meg, — akkor a tolvaj, avagy a sikkasztó is felmenthető azon okból, hogy az elkezelt érték utólag amugy is elveszett volna. A vármegyei tisztikart pedig egyedül az alispán, mint a törvényhatóság első tisztviselője vitte bele ebbe a magatartásba.

Igy állván a dolog, én a főispán urnak kijelentettem, hogy Damokos Andort az alispánságban nem támogathatom, sőt

vele szemben állást fogllok. Ezt be is tartottam.

Ezen állásponttal szemben egyetlen igazolt és elfogadható álláspont volt, melyre Ugron Ákos főispán és a „Székely-Udvarhely“ helyezkedett, ez pedig a humanizmus álláspontja volt.

Damokos Andor ugyanis a választás idején nem volt nyugdíjképes, egy embert pedig kenyér nélkül hagyni — társadalmi szempontból — felelősséggel járó kérdés. Politikai és jogi szempontból nem. Mert megérdemelte volna.

Ez volt az egyetlen indok, mely a megyebizottsági tagokat Damokos mellett csoportosította.

Ez az indok vezette azt a csoportozatot is, kik most is Damokos Andor mellett foglalnak állást, de a kik most hiusági kérdést faragnak abból, hogy ez alkalommal nem az ők, hanem az én álláspontom diadalmaskodott és a kik képesek most a közérdeket gyenge szubjektív érzelmeiknek alárendelni és képesek volnának a főispánt is elejteni mind csak azért, mert az igazság győzedelmeskedett és nem ők. Mert e kérdésben nem én, nem a főispán és nem is más ért el sikert, hanem az ellentétes álláspontok küzdelemében kiéleződött igazság és méltányosság.

Hisz a főispán és a közvélemény csak azt akarta, hogy Damokos Andor ne maradjon nyugdíj nélkül — ez volt a humanizmus álláspontja, — én és a mi szerény pártunk azt akarta, hogy Damokos ne legyen e vármegye alispánja.

A belügyminiszteri bölcsesség e két ellentétesnek látszó álláspontot kiegyenlített. Biztosította Damokos Andornak az új nyugdíj viszonzási törvény alapján állami és közigazgatási szolgálatai beszámításával a nyugdíjat, de viszont megszabadította a vármegyét az ő alispánságától, mely a vármegyére a hazafiság szempontjából szé-

gyent, a közigazgatás szempontjából tarthatatlan állapotokat teremtett.

Ez volt az a megoldás, melyet paktumnak neveznek, pedig Ugron Ákos velem soha sem paktált, én se vele. Andrassy Gyula gróf velem is, Ugron Ákossal is megegyezett a vármegye békéje érdekében. Ez pedig löbbit ér a Damokos személynél.

A kik pedig ebben az autonómia sérelmét látják, azok dőreségükben azt sem tudják, mi az az autonómia. Mert autonómiát egy állam keretében nem lehet elképzelni az államhatalom befolyása nélkül, mert akkor az az autonómia, állam volna az állam életében. Ezért helyezi a törvény a vármegyei autonómiát a belügyminiszter kormányzati hatalma alá.

A belügyminiszternek pedig el nem vitatható joga van ahhoz, hogy a vármegyei életbe felügyeleti jogánál és a kormányzati irányánál fogva beleszólhasson, direktívákat adjon és megoldásokat teremtsen. Ezt a jogát okos ember kétségbe sem vonja. E felett csak Becsek Aladár nyomdász és lapszerkesztő ur vitatkozik és elmélkedik még, ki mellest mondva — annyit ért hozzá, mint én a beütésedhez.

Ugron Ákost támadni és következetlenséggel vádolni állásfoglalásában — lelkiismeretlenség, tájékozatlanság és rut intrikálás. Mert Ugron Ákost csak a humanizmus kötötte Damokoshoz, ennek pedig ő eleget tett, mert Damokosnak nézetem szerint meg nem érdemelt nyugdíjat és ezzel kenyerét biztosította.

Sem őt, sem senki mást korábbi állásfoglalása egyébre nem kötelezte. És ha van még — Ugron Zoltánon és Becsek Aladáron kívül — valaki e vármegyeben, kinek kétségei vannak és a ki habozik e kérdésben állást foglalni, annak megnyugtatóra szolgáljon az a tény, hogy azok az urak, a kik még Damokos Andor mellett állást foglalnak, és a kik a sokat emlegetett tizeknél nagyobb számban nincsenek is, ha nem is mindnyájan, de legalább a vezetők, Damokos Andort oda adnák egy rossz fabatkáért.

Ezeknek az uraknak, és főleg a taposatlan uton járkáló Ugron Zoltánnak — nem annyira Damokos Andor kell, mint inkább **Ugron Ákos nem kell.**

Ugron Ákos főispánt Andrassy Gyula gróf előtt akarják ellentétes helyzetekbe keverni, hogy úgy tűnjék fel, mint a ki szavát megszegte és Andrassy kivánságát nem teljesítette, hogy ezáltal felülről bukják.

Hiszen számításuk nyilvánvaló és áttetsző, de egyúttal kétes színű is, mint az opál, mert — így gondolkoznak — ha Damokos meg lesz választva, akkor Ugron Ákosnak kell buknia, mivel Damokos elejtését Andrassy és az egész magyar közélet irányadó faktorai kívánják, ha pedig nem lesz megválasztva, akkor Ugron Ákost Hinléderéknek kell felfalniok.

És mindkét esetben előtérbe lesz helyezve Ugron Zoltánnak főispánsága, melyet minden támogatója külön-külön és titokban saját magának is óhajt, mert e vármegyében mindenki főispán szeretne lenni, még — Ugron Zoltán is. Becsek Aladár — nem. Némelyek közjegyzőséggel is megelegszenek.

Ugron Zoltán ur világosságot akart és tiszta bort. De csak olyan világosságot, a melynél csak ő lát, — és olyan bort, melyet ő iszik meg.

Azonban barátocskám, koccintani is kell, mert ökor iszik magában és a kibliccel az ivásban, hogy a többiek berugjanak, azt rendszerint kidobják...

Nó lám, én világosságot deritek és bevilágítom az ön taposatlan utait is. És mert utait ismerem, azt kérdezem, miért járt ön mostanában Andrassy-nál? Miért feketítette be Ugron Ákos főispánt? Miért akart velem is paktálni és egyezkedni, ha az én közéleti szereplésem összes jelenségeit és eredményét csak a jól szabott fekete kabátomnak és képviselőségemnek tulajdonítja? Miért óhajt velem együtt lenni, hogyha alaposságomat fiatalságommal arányban állónak tartja?

És mind e kérdésekre, mind e sok miéltre megadom a feleletet: **azért, mert ön főispán szeretne lenni.** Erre azonban én mondom azt: Moric, Moric, maga ahhoz nagyon fiatal, vagy nagyon pepita. Így nem politizálunk.

Ugron Ákos főispánt elbuktatni nem engedjük, de nem is lehet, mert sokkal biztosabban állnak fenn az ő dolgai, sem hogy Damokosért elejthető lenne.

A mi pedig azon megjegyzését illeti Ugron Zoltán urnak, hogy az én szalon-

kabátom az egyetlen eszköz, mely a belügyminiszter ajtaját előttem megnyitja, arra csak azt felelelem, próbálja meg Ugron Zoltán is egyszer jól szabott szalon ruhát fölvenni s akkor talán előtte is megnyílnak azok az irigylendő ajtók, de azt mindenesetre ajánlom, hogy ha Ugron Zoltán urnak kedve tartja velem hirlapi cikkekben érintkezni, akkor cikkeire huzzon szalonkabátot, mert a mostani cikkén nagyon érzik a csizma és a bricsesz...

Ugron Zoltán ur azt is bátor volt megjegyezni, hogy az én alaposságom arányban áll fiatalságommal. A fiatalság művelt emberek között nem ok az egyéniség lekicsinylésére, mert az csak nagyobb garancia a tetterőre és munkaképességre. És különösen nem kicsinyelheti le ezt Ugron Zoltán, mert neki meg kell gondolnia azt, hogy fiatalságom dacára is sokkal többet tanultam, mint ő, és bár ő vagy 20 évvel idősebb nálam, én mégis magasabb szellemi kvalifikációt szereztem, mint ő, pedig az ut előtte is nyitva állott erre.

Végül pedig jól gondolja meg azt is, hogy az egész magyar történelmet a fiatalság csinálta...

Mikor pedig 1905-ben a nemzeti érzület tüzeben a függetlenségi elvekért sikra kellett szállani, a választásokba én, dacára, hogy fiatal vagyok — teljes bátorsággal beledobtam magamat és győztem, de Ugron Zoltán ur akkor a fülét sem mutatta. Támogatói pedig akkor a függetlenségnek elöljárói voltak, most pedig Fregolimódon átvedlettek függetlenségiékké és mindjárt koncot kérnek; ki főispánságot, ki pedig közjegyzőséget. Csakhogy hátrább az agarakkal! Ilyen indokból nem engedjük elejteni függetlenségi főispánunkat: Ugron Ákost.

Léghuzam van valóban, de a szivek és agyvelőkben a **lelkiismeretlenség** miatt...

Dr Hinléder Fels Ernő.

— **A Tisz** szerdán délutáni gyűlés miatt nem erre való telefőre e hó 23-ig egybehívják.

— **Társ** tartott értekezést, jelenlétek tisztviselői vendéglőjében, melyen részt. A veborokkal látogatás pedig rájuk kitűnő estvelő órák jobb hangulata.

— **A sz** Ferenc kerületi egy jelentős akció keretében a székely kerületben megindult, ugyanis, arszabb idősegédek szervezését célzó kettős célt rész tehetős kiváló segédönállósítást segéket látó amelyek il-

— **Kérel** társaság egy tizedesből arra igény a rendező hivatalnál

— **A he** kesítő szövege 10 órakor a választás melynek tőle előterjesztés nyok. Ez győzést foglajdonosok megjelen-

— **A fe** álló román f. hó 29-én hajnapest szándarab 1848 mágyar hatország és lesznek t. c szül honpolgár hívjuk. K nek szét. I—III. sz fillér. Ka és földszeg 20 Ha a kömarad a nitók seg az agyag tik. Felü nek és le dező sz

— **Se** ságoknál folyó év birtokos tervezte gatasávk által örint felj céljára natosítá jóváhagy birtokos szgeket niszter kosság Felsőrát K, Én Bethlen Erked páli k ródster csenyé 1075 1168 keresz

— **A Tisztviselők Egyesületének** szerdán délutánra hirdetett választmányi gyűlését közbejött akadályok miatt nem lehetett megtartani és erre való tekintettel a gyűlést hétfőre e hó 23-ra, este 6 órára ismét egybehívják.

— **Társasébred.** A csütörtökön tartott értekezletre egybegyűltek a jelöltek tiszteletére Ferenczi István vendéglőjében társas ebédet rendeztek, melyen mintegy száztizen vettek részt. A vendéglős jó konyhával és borokkal látta el a vendégeit, a társaság pedig Ampovics Béla zenekarának kitűnő zenéje mellett a késő estvel óráig együtt maradt a legjobb hangulatban.

— **A székely kisiparért.** Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter ismét egy jelentékeny lépést tett előre, azon akció keretében, melyet a kormány a székely kisipar fellendítése érdekében megindított. A Székelyföldön ugyanis, arra érdemes és már hosszabb idő óta munkálkodó iparosok számára mintaműhelyeket rendeztetett be. Ez intézkedésével kettős célt akar szolgálni; míg egyrészt tehetséges és mesterségükben kiváló segédeknek lehetővé teszi az önállóítást, másrészt olyan közsegéket lát el új ipari üzemekkel, amelyek ilyenekkel eddig nem bírnak.

— **Kérelem.** Azokat, a kik az unitárius egyházközség hangversenyére tévedésből meghívót nem kaptak, de arra igényt tartanak, tisztelettel kéri a rendezőség, hogy azt a lelkészi hivatalnál bejelenteni sziveskedjenek.

— **A helyi fogyasztási és értékesítő szövetkezet** f. hó 25-én d. e. 10 órakor tartja első évi közgyűlését a vármegyeház kistermében, melynek tárgya a múlt évi mérleg előterjesztése és esetleges indítványok. Ezen közgyűlésre fontos tárgyánál fogva kérjük az üzletrész tulajdonosokat minél számbanban megjelenni. Az igazgatóság.

— **A ferencrendiek vezetése alatt álló** róm. katolikus. elemi fiúiskola f. hó 29-én tartja a magyar szabadság hajnalának emlékünnepeit a Budapest szálló színháztermében. A színdarabban (írta P. Máthé Özséb) 1848 március 14., 15. a talpra magyar hatása (előkép), a felgyújtott ország és a magyar nemzet gyászala lesznek bemutatva. Az ünnepélyre t. c. szülőket és városunk minden honpolgárát hazafias tisztelettel meghívjuk. Külön meghívók nem küldetnek szét. Helyrak: Páholy 4 K, I—III. sor ülőhely 1 K, a többi 60 fillér. Karzati ülőhely 60 f, karzati és földszinti állóhely 40 f, gyermekjegy 20 f. Kezdeté este 7 órakor. Ha a költségeken felül valami megmarad az felerészben a szegény tanítók segélyezésére és felerészben az agyagfalvi emlék javára fordítatik. Felülfizetéseket köszönettel vesznek és hírlapilag nyugtáznak a rendező szerzetes tanítók.

— **Segélyösszegek a közbirtokosságoknak.** A vármegye területén a folyó évben, az alább megnevezett birtokosok közösen használt legelőin terveztetnek a birtokosok meghallgatásával, a székelyföldi kirendeltség által összeállított munkatervek szerinti feljavítási munkálatok, a melyek céljára a munkálatok sikeres foganatosítása esetén, a munkatervek jóváhagyásával kapcsolatban, az illető birtokosoknak a következő segélyösszegeket helyezte kilátásba a földm. miniszter: Szentgyházafalvi közbirtokosság 330 K, Kápolnásfalvi 290 K, Felsőrákosi 1420 K, Alsósiménfalvi 859 K, Énlaki 250 K, Ujszékelyi 503 K, Bethlenfalvi 830 K, Tordátfalvi 594 K, Erked község 860 K, Homoródszentpáli közbirtokosság 998 K, Homoródszentpéteri 969 K, Homoródvárosfalvi 1075 K, Derzsi 874 K, Muzsnai 1168 K, Kadicsfalvi 835 K, Székelykeresztúr városi 293 K, Székelyke-

resztur timafalvi 845 K, Benei 287 K, Szentkirályi 619 K, Felsőfálvi 655 K, Olaszteleki 940 K, Székelyszombori 640 K, Összesen, 19412 K.

— **Püspök iktatás.** Az újonnan megválasztott reform püspök, Kenesey Béla beiktatása április hó 7-én lesz. A beiktató beszédet Baksay Sándor dunántúli ref. püspök tartja. A beiktató ülésen fogják az új püspök utódját az egyházmegyei főjegyzői állásra megválasztani.

— **Gazdasági érdekeink** cím alatt Marosvásárhelyen Szakáts Péter szerkesztésében március 15-én egy gondosan szerkesztett mező- és közgazdasági lap jelent meg, mely havonként kétszer fog ezentúl kiadást. Előfizetési ára egész évre 6 korona. Megrendelhető Marosvásárhelyt Eötvös utca 4. szám.

— **Szent Antal estély.** E hó 25-én, gyümölcsoltó boldogasszony napján Szent Antal estély tartatik a következő műsorral: Ének Szent Antalhoz, énekl: Szabó Antal. Énekel: a női kar. Szaval: Szemlér Ferenc tanár ur. Melodráma, előadja: Balázs Juliska, Kónya Jancsi zenekarának kíséretével. Szabad előadást tart Orbán János keresztúri plébános. Hegedű négyes, előadja: Décsy Lajos, Szabó Ernő, Baresai Béla, Hargita Károly Melodráma, előadja Flórián Margit, Kónya Jancsi zenekarkíséretével Énekel: Szabó Antal. Rendező elnök Dr. Válcsik Ferencné. Rendezők Pálffy Aladárné és Bócz Endréné.

— **Konfirmációi Emlék.** A Demeter Dénes homoródkarácsonfalvi unitárius pap szerkesztésében megjelent gazdag tartalmu *Konfirmációi Emlék* kapható *Betegh Pál* könyvkiadónál Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. sz.

— **A londoni kiállításra** küldendő háziipari tárgyakkól a múlt hét folyamán Budapesten szűkebb kiállítást rendeztek, mely gazdagságnál és a kiállított tárgyak művészi és mégis eredeti értékénél fogva általános meglepetést keltett. Nagy elismerést arattak az özv. báró Wesselényi Miklósné és gróf Nemess Polixena urnők által kiállított erdélyi és székely cikkek melyek között Salamon Kálmán jeles faszobrászunk izlőses és székely motívumokkal díszített gyermekjátékai is helyet foglaltak. Az egész kiállítás a magyar urnők nemes buzgólkodásának eredménye és bizony a mi hölgyeink is példát vehetnének tőlük mint kell a hazai ipart védeni és pártolni.

— **A helybeli unitárius egyházközség** urasztalanak felszerelési költségeire az alábbi kegyes adományok folytak be: Sándor Mózesné és Németh Albertné gy. ivén Perszián János 20 K, Sándor Mózesné 12 K, Biró Sándorné, Gotthárd Jánosné, Becsek Aladárné. Özv. Becsek Dánielné, Ágoston Béláné, Péter Jánosné 10—10 K, Pap Gergelyné, Fennegyel Gyula 6—6 K, Jánosi Gyuláné, Özv. Biró Sándorné, Biró Emília, Stratzinger Emilné, Zöld János, Özv. Sándor Lajosné, Szöllösi Samuné, Pálffy Jenő 5—5 K. Özv. Szabady Ferencné, Dr. Nagy Samuné, Steinburg Ottóné, Özv. Verebely Adolfné, Márk testvérek, Rösler és Gábor, Baresai Károly, Özv. Pálffy Károlyné, Özv. Pálffy Ferencné, Özv. Dr. Kovács Mórné 4—4 K, Dr. Bodolla Gáborné, Tompa Árpádné, Molnár Károlyné, Zimpy Ferencné, Dragomán, Sterba Ödön, Br. Orbán Jánosné, 3—3 K, Nagy Kálmánné, Haab és Heitz, Gyarmathy Ákos, Heitz Vilmos, Flórián, Székely Dénes, Hlatky Miklósné, Szentpály Zsigmondné, Farcádi Albertné, Jakab Miklósné, 2—2 K. Virker Ernő, Pap Dénesné 1—1 K. Együtt 227 K. Ugy a buzgó gyűj-

tőknek, mint a jószívű adakozóknak hálás köszönetet mond az egyházi előjáróság.

— **Erdély.** Most jelent meg a 17-ik évfolyám 1—2 száma, hogy hazafias kitarással folytassa azt a nemzeti missziót, melyet az Erdélyi Kárpát Egyesület hivatalos közlönye az erdélyi részek ismertetése és idegenforgalom érdekében maga elé tűzött. Az új füzet tartalmának mintegy programszerűségeit kölesönöz az a körülmény, hogy jóformán „székely” számnak felel meg, a mennyiben a cikkek túlnyomó része székelytárgy. A vezető cikk József királyi hercegnek az E. K. E. védőjének az első óról írt hangulatos rajzát foglalja magában. A csinos füzetet 9 sikerült illusztráció díszíti. Az „Erdély”-t az E. K. E. tagjai 6 korona évi tagdíj fejében ingyen kapják. Minden újonnan belépő tag a Gyilkos-tó vagy a Remetei sziklaszoros színes nagy aquarell képét kapja díjtanulul.

— **Amatőrök fényképészeti szükségleteiket** előnyös árakban kapják: *Betegh Pál* könyv-, papír-, író és rajzkereskedésében Székelyudvarhelyt, Kossuth utca 31. sz. *Adria szírazslomezek!* Hazai gyártmányok!

— **Népszerű előadások Lővétén.** Nagy érdeklődés mellett tartott népszerű előadást a székelyföldi kirendeltség f. hó 13-án Dörner Béla intéző, Hlatky Miklós g. e. titkár, Zonda József törvh. főállatorvos és Perényi Jenő járási állatorvos szíves közreműködésével A 261 kisgazda jelenlétében Dörner Béla intéző ismertette igen szépen a gazdákörök feladatát és az okszerű gazdálkodást A trágya kezelés és mesterséges takarmány természetéről Hlatky Miklós g. e. titkár tartott tanulságos szép előadást. A Métélyről Zonda József törvh. főállatorvos beszélt igen érdekesen és Perényi állatorvos a lötenyészéssel foglalkozott behatóan. Az egybegyűltek nagy figyelemmel halgatták és végül köszönetüket fejezték ki az előadóknak.

— **Imádságos és énekes könyvek** („Égi Manna”, „Uj Lelki Manna”, „Uj Rózsafüzér”, „Mennyi Utmutató”, „Üdvözlég Mária!”, „Hit, remény, szeretet”, „Jézus legszentebb szíve az én oltalmam életemben és halálomban”, „Vezérangyal a lelki épülés és áhítat terén”, „Jó Nap azaz imádságos és énekes könyv minden koru, rangu és nemű hívők számára”, „Isten a valódi szeretet”, „Gyöngy szemek”, „Gyémántok”, „Kis és Középróza kert”, „Páduai Szent Antal imakönyve”, a csodatevő szent tiszteletére és segítségül hívására szolgáló imákkal és áhítatos elmélkedésekkel”, „Ifjuság Kalauza”, „Kis Jézus imádsága”, „Gyermek-Imák”, „Kis-Lelki Kincs”, „Lelki Rózsabimbók”, „A Gyermekek Szent Fohásza”, valamint több katolikus református és unitárius hívőknek alkalmas imádságos és énekes könyvek) állandóan legnagyobb választékban, legolcsóbb árak mellett *Betegh Pál* író- és rajzkereskedésében Székelyudvarhelyt, Kossuth utca 31. sz. alatt, a m. kir. postahivatal áttelérében kaphatók. A főtisztelendő papoknak ezen kedvező körülményt szíves figyelmébe azon kéressel ajánljuk, hogy a hívőket erről alkalomadtán felvilágosítani kegyeskedjenek. Ezt annál is inkább kérjük, mivel az összes e körbe tartozó könyvek egyházhatalosági jóváhagyást nyertek.

— **A gazdák nem ülnek fel.** Az irigy konkurrencia ugylátszik semmitől sem riad vissza, csak hogy elhitesse a gazdákkal, mintha a nem impregnált répamag ép oly jó és kimagasló értékű volna, mint a Mauthner Ödön udvari magkereskedő által kizárólagosan forgalmazott impregnált répamag. Természetesen ez hiábavaló erőlködés, hiszen azon gazdákat, kik már impregnált répamagot vetettek se fel sem ültetik, se attól többé el nem tántorítják, lévén egyedül hiva-

tottak arra, hogy véleményét formáljanak. És mert e vélemények rendkívül kedvezőek, a konkurrencia elég vak és vakmerő, hogy magát tolja fel bírónak, mintha bizony a delikvens itélkezhetne a bíró fölött! Valóban a legfőbb ideje, hogy a konkurrencia ily féktelen elfajulása ellen a földművelési miniszter a legsürgősebben gondoskodjék a tisztességtelen versenyről szóló törvény megalkotásával.

— **Solnay János** háromszéki gör. kath. kerületi főesperes életének 70. lelkésziségének 50. évi főesperesiségének 25-ik évében elhalt Kézdiszentkereszt községben. Temetése tegnap d. u. 3 órakor volt általános részvét mellett.

— **Vakok felvétele.** A vakok kolozsvári áll. segélyezett országos intézetébe a jövő 1908—1909-iki tanévre, vallás és nemzetiségre való tekintet nélkül 15—16 vak fiú vétezik fel. Felvételnél oly 8—14 éves vak fiúk, kik a vakoságon kívül más testi vagy szellemi fogyatkozásban nem szenvednek. Ezen tanévben több alapítványi hely is üresedik meg, mely alapítványi helyeket oly szegény szülők vak fiúgyermekkei nyerhetik el, kik szegénységüket szegénységi bizonyítvánnyal tudják igazolni. A kérvények május hó végeig a Vakok kolozsvári áll. segélyezett-ország. intézete igazgatóságához nyújtandók be. Bővebb felvilágosításra az intézet igazgatója bárkinek szolgál.

— **A szakszervezetek elian.** A napokban érdekes belügyminiszteri rendeletben Andrássy utasította a törvényhatóságokat, hogy szigorúan őrizzék ellen a különböző szakszervezeteket, különösen a munkásegyleteket, amelyek állandóan magas pénzbeli járulékat fizetésére kötelezik tagjaikat, anélkül, hogy ez az alapszabályokban elő lenne írva. A legújabb belügyminiszteri rendelet határozottan kimondja, hogy az egyes szakszervezetek csak úgy vehetnek ki tagjaikra járulékot és csak annyit, — amennyit az alapszabályok előírnak. Az ügyrendtartás értelmében tulajdonképen csakis azon díjak szedhetők, melyek az alapszabályokban benn foglaltak és amely alapszabályokat a belügyminiszter jóváhagyta. Feltehetően üdvösök kell elismernünk ez újabb belügyminiszteri rendeletet, mely hivatva van gátat vetni a szakszervezetek nevű srófoló intézetek tulkapasainak.

— **Gyógynövények gyűjtése.** Hazánk némely vidékein igen sok és értékes gyógynövény terem vadon az utak mentén, az árokpartokon és szikes területeken. A természetnek ez az önként kínálkozó kincse eddig valóságos elkallódott, mert a nép nem a gyógynövény szedését, sem szállítást, sem piacait nem ismeri. Ezek a körülmények arra bírták Darányi földművelésügyi minisztert, hogy 8 napra terjedő kurzust rendeztet néptanítók és lelkészek részére. A kurzus a kolozsvári gazdasági akadémián lesz július 27-től kezdődőleg. A jelentkező lelkészek és tanítók közül előbb a hegyvidéken és székelyföldön működőket veszik fel arra tekintettel, hogy a gyógynövény szedés leginkább ezen vidékek gazdasági helyzetén tudna segíteni. A kurzusra felvett lelkészek és tanítók teljes ellátást és 64 korona utazási átalányt kapnak. Akik a gyógynövény szedést szarítás és piaci ismereteket elsajátítani kívánják, adják be kérvényüket április hónap 30-aig vagy a kolozsvári gazdasági akadémiai igazgatóságához, vagy a hegyvidéki és erdélyrészi miniszteri kirendeltséghez. A kérvények a földművelésügyi miniszterhez címzendők.

— **A jövő körözje!** Szénásy Béla magyar gyártmányu új szabadalmazott fejes körzői a legjobbak. Kapható: *Betegh Pál* könyv-, papír-, író- és rajzkereskedésében Székelyudvarhelyt Kossuth-utca 31. sz. a.

— Csak 18 koronáért szétküld utánvétellel az Országos postakivitel Aruház Budapest, VII., Verseny-utca 2. szám. egy férfiföltönyre elegendő 3 méter finom fekete, sötétkék, szürke vagy barna szövetet vagy kamgarnt.

Kiadja: Betegh Pál újságkiadó intézete.

„Eredeti Singer“
varrógépek a legkisebbtől a legnagyobbig szabott ár mellett, készpénz vagy részletfizetésre, e megyében kizárólag csak Székelyudvarhelyt Kossuth-utca 1. sz. alatt levő „Eredeti Singer“ cég raktárában rendelhetők meg, hol a részletfizetések is teljesítendők. Tehát sem kereskedők, sem más ügynökök valódi Singer féle varró gépeket nem árusíthatnak.

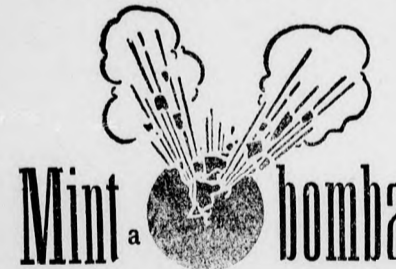
A varrógépek bármikor vételkötellezetség nélkül is kipróbálhatók.

Folyó évi április havában ingyenes műhímezési tanfolyamot rendezek, a melyre már most fel hívom a közönségünk figyelmét. A tanfolyamra jelentkezéseket elfogadok.

Kiváló tisztelettel:
Bokor András,
az „Eredeti Singer“ cég megbízottja.

BÉLYEGZŐK

megrendelésre mindenféle kivitelben bárhova a legpontosabban szállítatnak **Betegh Pál** könyv-, papír-, író-, rajz- és zenemű kereskedéséből Székelyudvarhelyt.

Mint a bomba úgy hat »AZ ÜZLET« minden egyes száma. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal: Budapest, V. Percel Mór-u. 4.

Eladó ház!

A Szent Imre-utca 44. sz. alatt egy földszinti 2 külön bejáratu szoba és pince, az emeleten 3 nagy szoba, konyha, előszobából álló lakás, továbbá külön udvaron egy 3 szoba és konyhából álló lakás együttesen eladó. Értekezhetni **Gyerkes Mihály,** igazgató, megbízottal.

BOR!

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bornagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható.

Sz. ad. 2—908 kj.

Árverési hirdetmény.

Székelyzsombor község tulajdonát képező három kövü lisztelő malmát 3 egymás után következő évre hasznóberbe adni elhatározván, az újabb árverezés folyó évi március 26-án d. e. 9 órakor fog megtartani Székelyzsombor község házában. Kikiáltási ár 1500 korona. A feltételek a jegyzői irodában megtekinthetők.

Székelyzsomboron, 1908. március hó 18-án.

Péter József jegyző. Szitás János bíró

Maszonbérleti hirdetmény.

A városi birtokosság a Szabó Ferenc-féle birtokot 1908. évre márc. 29-én d. e. 10 órakor a városház tanácskozó termében tartandó nyílt árverésen hasznóberbe adja. Kikiáltási ár 3000 K, melynek 10 százaléka bántépénzül leteendő.

Székelyudvarhely, 1908. márc. 18-án.

Az elnökség

HAZAI GYÁRTMÁNY!

OKMÁNY-, IRÓ-FOGALMI PAPIR

a legjobb minőségben kapható:

BETEGH PÁL

könyv és papírneműek gyári raktárában

Székelyudvarhelyt
Kossuth Lajos-utca 31. sz.

Mintákat és árjegyzékeket bárhova bérmentve : : küld. : :

HAZAI GYÁRTMÁNY

Eladó sirkő és szódavizgép!

Egy igen csinos fehér márványsirkő,

mely Székelyudvarhelyt, a római kath. temetőben, a Karácsony család sirkőjénél megtekinthető, igen jutányos áron eladó. — Ugyiszintén egy teljesen jó állapotban levő — még használatlan —

SZÓDAVIZ

gyártásához szükséges gép, felszereléssel együtt eladó. Bővebb értesítést ad **Karácsony János,** Parajdon.

Könyvkötő tanulóknak felvesz egy jóra való fiút azonnal **Betegh Pál** könyvkötő-intézetébe Székelyudvarhelyt.

Loárverési hirdetmény.

A miniszteri kirendeltség 3 drb kivágottnéműlője, mivel az országos állatvásár nem 23., hanem 22-én kezdődik

folyó hó 22-én délelőtt 10 órakor fog árvereztetni.

DORNER, kir. int.

1051—908 tkv. szám.

HIRDETMEY.

AN m. m. kir. igazságügym. 1906. évi jul. 6-án 14114—906. I. M. I. sz. a. rendeletével elrendelte, hogy a székelykereszturi kir. járásbíró, mint tkkvi hatósághoz tartozó Székelyszállás község telekjegyzőkönyveibe felvett mindazon ingatlanokra nézve, melyekre az 1886. évi 29. t. c., az 1889. évi 38. t. c. és az 1891. évi 16. t. c. cikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi 29. t. c. cikkben szabályozott eljárás s ezzel kapcsolatban a tkkvi bejegyzések helyesbitése foganatosíttassék.

E célból a helyszíni eljárás Székelyszállás községében 1908. évi április hó 18-ik napján fog kezdődni. Ennélfogva felhivatnak:

1. mindazok, kik a telekkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve indokolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a tkkvi hatóság kiküldött előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az észrevételeiket igazoló okirataikat mutassák fel.

2. mindazok, kik valamely ingatlanhoz tulajdoni igényt tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átjegyzésre az 1886. XXIX. t. c. 15. §-ai és az 1889. évi XXXVIII. t. c. 5. §. 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, vagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben ezen az uton nem érvényesíthetők és a belyeg és illeték elengedés kedvezményétől is elesnek;

3. és azok, kiknek javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog vagy megszűnt egyéb jog van telekkönyvileg bejegyezve, ugyiszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztést kerelmezzék, illetve, hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellen esetben a belyegmentesség kedvezményét nem kapják.

A kir. járásbírósg tkkvi hatósága Székelykeresztur, 1908. évi március 14-én.

CSERESNYÉS SÁNDOR,
kir. járásbíró.

Faeladás!

A székelyzsombori ev. egyház 132 darab 4000 koronára becsült elsőrendű műfát ad el árverés útján március 25-ikén délután. A presbyterium

A legszebb, legjobb s mindenütt legkedveltebb

védjegyes bicikliket — 96 koronától kezdve — egész a határig teljesen vám- és tehermentesen szállítjuk.

Sok évi jótállás. Egyszerű kivitelű kerékpárok olcsóbbak. Összes hozzávaló részek Berlinből szállítanak

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Kérjük legelső osztályú gyártmányainkat alacsonyabb áron levő csekélyebb értékű árukkal össze nem tévesztetni.

Multiplex-Fahrrad-Industrie,
Berlin 7., Gitschinerstr. 15.

Két éves

fehér tenyészbika,

tenyészigazolványos, előnyös áron eladó Székely Zsigmond vargyasi (Udvarhelym.) lakosnál.

Legfinomabb kék Erdész-kréta

nedves és száraz fára, bőrre, vászonra, papírra stb. való íráshoz 5 kilogrammos ládákban és tucatonként is a legolcsóbb árt

Betegh Pál

könyvkereskedésében, papír és írószerek gyári raktárában Székelyudvarhelyt kapható.

Vidéki megrendeléseket a beérkezés napján elintézi.

Hazai kitéző minőség!

Új kocsik

szekerek,

gazdasági felszerelések, ekék, eketaligák kaphatók s mindenféle más megrendeléseket gyorsan és pontosan eszközöl. Lakatos Mihály kovácsmester Székelyudvarhelyt, báró Orbán Balázs utca 7. sz. alatt. Készítményeimért teljes felelősséget vállalok.